ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การศึกษาประสิทธิภาพ ปัญหาและอุปสรรคของระบบ กำกับดูแลผู้เสียภาษี โดยใกล้ชิคเป็นรายผู้ประกอบการ และให้เป็นปัจจุบันของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง

ผู้เขียน

นางสาวรัตนา บุญรัตน์

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผศ.คร.วีนัส ฤาชัย อ.คร.สุรัช พงษ์พิพัฒน์พานิช

ประธานกรรมการ

กรรมการ กรรมการ

รศ.สุวรัตน์ ยิบมันตะสิริ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพ การจัดเก็บภาษีของระบบกำกับคูแลผู้เสียภาษี โดยใกล้ชิดเป็นรายผู้ประกอบการและให้เป็นปัจจุบันของ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีของเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานตามระบบกำกับคูแลผู้เสียภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง และ 3) เพื่อศึกษา ทัศนคติของผู้เสียภาษีเกี่ยวกับระบบกำกับคูแลผู้เสียภาษีและการกำกับคูแลของเจ้าหน้าที่ทีมกำกับคูแล ผู้เสียภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิจากผลจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ลำปาง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2540-2547 และข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลำปางจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นยังใช้ข้อมูลปฐมภูมิซึ่งได้จากแบบสอบถามกลุ่มประชากรเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 40 คน และกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการจำนวน 100 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยใช้สถิติเชิงพรรณาทั้ง 3 วัตถุประสงค์

ผลการศึกษาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีพบว่า ช่วงหลังการใช้ระบบกำกับดูแลในการ จัดเก็บภาษี ตั้งแต่ปี 2545-2547 นั้น สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ไม่ว่าจะดูจากการเปรียบเทียบผลจัดเก็บภาษีกับประมาณการ จากการเปรียบเทียบผลจัดเก็บภาษีกับ มูลก่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลำปาง จากการเปรียบเทียบผลจัดเก็บภาษีกับรายจ่ายในการจัดเก็บ และ จากการเปรียบเทียบผลจัดเก็บภาษีกับอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามระบบกำกับคูแลผู้เสียภาษีของ เจ้าหน้าที่พบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานค้านการตรวจสภาพกิจการ แต่ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ โดยไม่สามารถปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาเท่าที่ควร เพราะ ขั้นตอนการปฏิบัติงานมีหลายขั้นตอนเกินไป และทุกขั้นตอนมีเงื่อนไขเวลาควบคุมทำให้เกิดความ ยุ่งยากในการปฏิบัติ นอกจากนั้นผู้ประกอบการไม่ส่งมอบเอกสารหลักฐานหรือส่งมอบแต่ล่าช้า

ผลการศึกษาทัศนคติของผู้ประกอบการต่อระบบกำกับดูแลผู้เสียภาษีและเจ้าหน้าที่ พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบค่อนข้างถูกต้อง มีความพอใจมากกับการให้บริการ ของเจ้าหน้าที่ แต่ก็ยังมีความพอใจน้อยที่ระบบกำกับดูแลผู้เสียภาษีนี้ทำให้เสียเวลามากขึ้น อย่างไร ก็ตามยังมีข้อดีคือ เป็นระบบที่เจ้าหน้าที่ได้เห็นสภาพข้อเท็จจริงของกิจการทำให้มีการรับฟังปัญหาและ คำชี้แจงของผู้ประกอบการมากขึ้น หากกรมสรรพากรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ น่าจะช่วยลดปัญหาและข้อผิดพลาดในการเสียภาษีให้น้อยลง

Independent Study Title A Study of Efficiency, Problems and Obstacles of Individual

Tax-Payers Close and Present Monitor System of Lampang

Area Revenue Office

Author Miss Ratana Boonrat

Degree Master of Economics

Independent Study Advisory Committee

Asst.Prof.Dr. Venus Rauechai Chairperson

Lect.Dr. Surat Pongpiphatpanit Member

Assoc.Prof. Suwarat Gypmantasiri Member

ABSTRACT

This study has three objectives (1) to analyze the efficiency in implementing the Individual Tax-Payer Close and Present Monitor System of the Lampang Area Revenue Office, (2) to study problems and obstacles faced by tax revenue personnel, and (3) to understand the attitudes of taxpayers under this system in Lampang area.

Secondary data on annual reports of Lampang Area Revenue Office for the period of eight years, 1997-2004 and on Gross Provincial Product (GPP) statistics for the same period were used for the study. Primary data were obtained from two groups of 40 tax revenue workers and 100 business operators using questionnaires. Simple descriptive statistics were used in analyzing the data.

After the introduction of the system in 2002, Lampang Area Revenue Office has proved to be efficient in tax collection by all criteria, i.e. higher ratios between actual and estimated tax revenues, higher ratios between the actual tax revenues as compared with GPP, higher cost effectiveness, and the higher performance in tax collection per one tax personnel.

Regarding to the problems and obstacles of the system, the results of the study show that most officers are capable of performing the task well, but are faced with time constraint in performing their work as the system involves too many steps. Each step is time consuming and the officers often could not finish their work within the time set. Lack of cooperation from the tax- payers in handing in necessary documents has also affected the performance of the officers involved.

With regard to attitudes of operators towards the system and towards tax officers working in the system, the results of the study show that in most cases, operators seem to have correct understanding about this monitoring system and are pleased with the services provided by tax revenue workers. However, they are not so pleased with the system's lengthy procedures and time used. However, they agree on the positive side that the system would allow the tax revenue officials to see and understand the actual business situation and to be more understanding towards the taxpayers. They also suggest that the Revenue Department organizes more training courses for taxpayers as they believe that this would help to minimize problems and mistakes in tax paying.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved